

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 16. avgusta 2021. godine
Ref.br.:RK 1835/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI35/21

Podnosilac

Sulejman Mushović

**Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova
Ac. br. 1698/19 od 12. oktobra 2020. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Sulejman Mushović, koga zastupa Flutra Hoxha, advokat iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Apelacionog suda Kosova [Ac. br. 1698/19] od 12. oktobra 2020. godine (u daljem tekstu: Apelacioni sud) u vezi sa rešenjem [PPP.br. 126/2018] od 29. januara 2019. godine Osnovnog suda u Đakovici (u daljem tekstu: Osnovni sud) i presudom [C.br.57/83] od 20. maja 1987. godine Okružnog suda u Peći (u daljem tekstu: Okružni sud).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporenog rešenja, kojim se navodi da su podnosiocu zahteva povređena prava zagarrantovana članovima 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP).
4. Podnosilac zahteva je takođe tražio da se uvede privremena mera na rešenje [Ac. br. 1698/19] od 12. oktobra 2020. godine Apelacionog suda, u vezi sa rešenjem [PPP.br. 126/2018] od 29. januara 2019. godine Osnovnog suda i presudom [C.br.57/83] od 20. maja 1987. godine Okružnog suda u Peći, kako bi se sprečilo izvršenje izvršnog naloga [P. br. 982/14] od 24. jula 2018. godine.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovník).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 12. februara 2021. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 16. februara 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bajrama Ljatifija za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Bekim Sejdiu (predsedavajući), Gresa Caka Nimani i Safet Hoxha (članovi).
8. Dana 19. februara 2021. godine, Sud je obavestio zastupnicu podnosioca zahteva o registraciji zahteva.
9. Dana 19. februara 2021. godine, kopija zahteva je dostavljena Apelacionom sudu.
10. Dana 17. maja 2021. godine, na osnovu stava 5, člana 114. [Sastav i mandat Ustavnog suda] Ustava i pravila 12 (Izbor predsednika i zamenika predsednika) Poslovnika, sudija Gresa Caka-Nimani je izabrana za predsednicu Ustavnog suda. Na osnovu stava 4, pravila 12 Poslovnika i odluke Suda KK-SP 71-2/21,

utvrđeno je da sudija Gresa Caka-Nimani, funkciju predsednice Suda preuzme nakon isteka mandata trenutne predsednice Suda, Arte Rama-Hajrizi, 26. juna 2021. godine.

11. Dana 25. maja 2021. godine, na osnovu tačke 1.1 stava 1 člana 9. (Prevremeni istek mandata) Zakona i pravila 7 (Ostavka na dužnost sudije) Poslovnika, sudija Bekim Sejdiu je podneo ostavku na mesto sudije u Ustavnom sudu.
12. Dana 27. maja 2021. godine, predsednica Suda, Arta Rama-Hajrizi, je odlukom KSH35/21, imenovala sudiju Selvete Gërxhaliu-Krasniqi za članicu Veća za razmatranje umesto sudije Bekima Sejdiua.
13. Dana 31. maja 2021. godine, predsednica Suda, Arta Rama-Hajrizi, je odlukom br. KK160/21 o zameni sudije predsedavajućeg u Veću za razmatranje, imenovala izabranu predsednicu Suda, Gresu-Caka Nimani, za predsedavajuću Veća za razmatranje za slučaj KI35/21.
14. Dana 2. juna 2021. godine, Sud je dostavio dopis zastupnici podnosioca zahteva i tražio dodatne informacije.
15. Dana 10. juna 2021. godine, zastupnica podnosioca zahteva je podnela Sudu dodatne dokumente.
16. Dana 26. juna 2021. godine, na osnovu stava 4, pravila 12 Poslovnika i odluke Suda KK-SP 71-2/21, sudija Gresa Caka-Nimani je preuzela funkciju predsednice Suda, dok je na osnovu tačke 1.1 stava 1 člana 8. (Istek mandata sudije) Zakona, predsednici Arti Rama-Hajrizi istekao mandat predsednice i sudije Ustavnog suda.
17. Dana 28. jula 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

18. Na osnovu spisa predmeta se primećuje da su 18. septembra 1981. godine, A.M kao prodavac i M.N kao kupac, zaključili ugovor o kupoprodaji, prema kojem je M.N kupio stambenu zgradu koja se nalazi u Đakovici u ulici M. Giliq br. 139 od A.M, po ceni od 2.800.000 (dva miliona osamsto hiljada) dinara.
19. Kupac M.N. je počeo da plaća na rate iznos novca dugovan ugovorom, počev od datuma zaključenja ugovora, gde je uplatio iznos od: 220.400 (dvesta dvadeset hiljada četiri stotine) dinara, a zatim nastavlja sa drugom ratom u iznosu od 1.230.000 (milion dvesta trideset hiljada) dinara, trećom ratom u iznosu od 500.000 (petsto hiljada) dinara, koje je primio prodavac A.M, dok je poslednju ratu u iznosu od 850.000 (osamsto pedeset hiljada) dinara odbio prodavac A.M., sa obrazloženjem da je oštećen zbog devalvacije novca i da mu opština ne dozvoljava da proda kuću. Pošto prodavac nije primio poslednju ratu od 850.000 dinara, kupac je ovaj iznos platio poštom na depozit Okružnog suda. Na osnovu spisa predmeta, prodavac A.M. je odustao od ugovora.

20. Dana 18. januara 1983. godine, kupac M.N. je podneo tužbu Okružnom sudu protiv prodavca A.M., gde je zahtevao povraćaj iznosa u vrednosti od 1.950.000 (milion i devet stotina i pedeset hiljada) dinara sa kamatom od 7,5% počev od dana podnošenja tužbe do kraja isplate i za nadoknadu štete koja nastaje zbog razlike u protivvrednosti valute (marke i šilinga) u dinarima, upoređujući vrednost u vreme razmene i danas, ukupan traženi iznos je bio 6.690.330 (šest miliona šeststo devedeset hiljada trista trideset) dinara.
21. Dana 20. maja 1987. godine, Okružni sud je presudom [57/83] obavezao A.M. da plati/vrati M.N. iznos od 1.950.000 (milion devetsto pedeset hiljada) dinara uz kamatu od 7,5% počev od 18. januara 1983. godine do konačne isplate u roku od 15 dana od pravosnažnosti presude, pod pretnjom izvršenja. Dok je drugi zahtev za isplatu iznosa od 4.740.330 (četiri miliona sedamsto četrdeset hiljada i trista trideset) dinara odbio, kao neosnovan.
22. Protiv presude Okružnog suda, M.N. je uložio žalbu Vrhovnom sudu Kosova, navodeći bitnu povredu odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i pogrešnu primenu materijalnog prava tokom odbijanja zahteva za isplatu iznosa od 4.740.330 (četiri miliona sedamsto četrdeset hiljada i trista trideset) dinara.
23. Dana 6. novembra 2007. godine, Vrhovni sud je, rešenjem [Ac. br. 46/2007] (i) odbio žalbu, kao nedozvoljenu, znači ostavio je na snazi deo koji se odnosi na stav 1 izreke presude Okružnog suda u Peći C. br. 57/83 od 20. maja 1987. godine u vezi sa usvajajućim delom tužbenog zahteva, odnosno deo gde je tuženi bio dužan da tužiocu isplati iznos od 1.950.000 (milion devetsto pedeset hiljada) ondašnjih dinara sa godišnjom kamatom od 7,5% počev od dana podnošenja tužbe do konačne isplate; (ii) dok je žalbu koja se odnosi na deo koji ima veze sa stavovima 2 i 3 presude Okružnog suda, odnosno deo u kome je tužbenim zahtevom traženo da se obaveže tuženi da plati tužiocu na ime naknade štete i iznos od 4.740.330 (četiri miliona sedamsto četrdeset hiljada trista trideset) dinara sa kamatom od 7,5%, usvojio i ukinuo presudu Okružnog suda u vezi sa ovim delom i vratio je Opštinskom sudu u Đakovici (u daljem tekstu: Opštinski sud) na presuđivanje.
24. Dana 26. decembra 2014. godine, M.N., je kancelariji privatnog izvršitelja G.J.R. (u daljem tekstu: privatni izvršitelj) podneo predlog za izvršenje protiv dužnika A.M., na osnovu presude [57/83] od 20. maja 1987. godine Okružnog suda i rešenja [Ac. br. 46/2007] od 6. novembra 2007. godine Vrhovnog suda i tražio da se pokrene postupak izvršenja protiv dužnika A.M.
25. Dana 29. decembra 2014. godine, privatni izvršitelj je doneo izvršni nalog [P. br. 982/14], kojim je dozvolio izvršenje na osnovu odluke Okružnog suda P. br. 57/83 od 20. maja 1987. godine, koja je u tački I izreke potvrđena i rešenjem Vrhovnog suda Ac. br. 46/2007 od 6. novembra 2007. godine.
26. Dana 30. jula 2015. godine, Osnovni sud je rešenjem [PP. 112/15] na predlog poverioca imenovao dužniku A.M. privremenog zastupnika iz liste Advokatske komore Kosova, advokata Agima Muhaxhirija, da ga zastupa u postupku.

27. Privatni izvršitelj je nastavio izvršni postupak, gde je nakon podnetih finansijskih i drugih veštačenja, doneo zaključak od 16.06.2017. godine o prodaji nepokretnosti prema članu 222. ZIP-a.
28. Dana 17. jula 2017. godine, privatni izvršitelj je održao ročište, na kojem je zastupnik dužnika, advokat Agim Muhaxhiri, izjavio da je, kada je izašao na lice mesta na imanje dužnika, sreo osobu čije ime nije pomenuo, ali se isti predstavio kao sin dužnika, dodajući da nema saznanja da je dužnik preminuo, ali je dodao da je njegova supruga preminula. Poverilac je izjavio da ima informacije da je dužnik preminuo.
29. Dana 27. novembra 2017. godine, Osnovni sud je, rešenjem [PPP. br. 119/17], imenovao privremenog zastupnika dužnika A.M, njegovog sina S.M, zato što je dužnik A.M preminuo.
30. Dana 8. decembra 2017. godine, privatni izvršitelj je doneo zaključak o prodaji nepokretnosti, koji je dostavljen privremenom zastupniku koji je odbio prijem (prema izjavi službenika pošte). Privatni izvršitelj je održao javnu licitaciju, na kojoj zastupnik dužnika nije učestvovao.
31. Dana 15. januara 2018. godine, privatni izvršitelj je doneo još jedan zaključak o prodaji nepokretnosti, koji je dostavljen privremenom zastupniku, ali je on odbio prijem (prema izjavi službenika pošta). Privatni izvršitelj je ponovo održao javnu licitaciju, na kojoj zastupnik dužnika nije učestvovao.
32. Dana 16. februara 2018. godine, privatni izvršitelj je doneo drugi zaključak o prodaji nepokretnosti broj I. br. 982/14, koji je dostavljen parničarima, gde je privremeni zastupnik dužnika kod dela primaoca označio oznaku X (prema izjavi službenika pošte).
33. Dana 28. marta 2018. godine, privatni izvršitelj je izdao nalog I. br. 982/14 o prodaji nepokretnosti, koji je dostavljen parničarima. Na osnovu spisa predmeta, privremeni zastupnik dužnika je kod dela, koji on treba da potpiše kao primalac dopisa, označio samo oznaku X (prema izjavi službenika pošte), 30. marta 2018. godine.
34. Prema spisima predmeta, privatni izvršitelj je 24.04.2018. godine, zajedno sa saradnikom M.A., radi uručivanja naloga, posetio privremenog zastupnika dužnika, odnosno Safeta Mushovića, u njegovoj kući, blizu zelene pijace, koga je lično upoznao, razgovarao i obavestio ga da je svrha posete uručivanje naloga o prodaji kako bi isti koristio pravna sredstva (pravne lekove); privremeni zastupnik je lično odbio da primi dopise i potpiše priznanicu, a što se tiče odbijanja prijema, čak je i na priznanici navedeno da je strana lično odbila prijem.
35. Dana 18. jula 2018. godine, poverilac M.N. je obavestio privatnog izvršitelja da je postupak registracije nepokretnosti završen i tražio da se postupak oslobađanja nepokretnosti nastavi.
36. Dana 24. jula 2018. godine, privatni izvršitelj je doneo zaključak o oslobađanju nepokretnosti. Na osnovu spisa predmeta, ovaj zaključak je dostavljen

privremenom zastupniku koji je, prema rečima službenika pošte, kod dela primaoca, 25.07.2018. godine označen oznakom X; zaključak je dostavljen i Saneli Mushoviq, koja je prema izjavi službenika pošte, kod dela primaoca označena oznakom X dana 25.07.2018. godine.

37. Dana 17. avgusta 2018. godine, zastupnik podnosioca zahteva je podneo zahtev Osnovnom sudu za povraćaj u pređašnje stanje.
38. Dana 29. januara 2019. godine, Osnovni sud je, rešenjem [PPP. br. 126/2018], odbio zahtev za povraćaj u pređašnje stanje koji je podneo zastupnik podnosioca zahteva.
39. Protiv gore navedenog rešenja Osnovnog suda, zastupnik podnosioca zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu, navodeći bitnu povredu odredaba parničnog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, tražeći povraćaj u pređašnje stanje i da se imenuje privremeni zastupnik dužniku S.M., radi zaštite imovinskih prava dužnika do okončanja izvršnog postupka.
40. Dana 12. oktobra 2020. godine, Apelacioni sud je, rešenjem [Ac. br. 1698/19], na osnovu člana 133, stav 4, Zakona o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP) odbio žalbu, kao nedozvoljenu, uz obrazloženje da se protiv rešenja kojim se odbija predlog za povraćaj u pređašnje stanje ne dozvoljava posebna žalba.

Navodi podnosioca

41. U svom zahtevu, podnosilac zahteva izričito osporava rešenje [Ac. br. 1698/20] od 12. oktobra 2020. godine Apelacionog suda u vezi sa rešenjem [PPP. br. 126/18] od 29. januara 2019. godine Osnovnog suda.
42. U tom smislu, podnosilac zahteva navodi da su mu osporenim odlukom povređena prava zagantovana članovima 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 46. [Zaštita imovine], 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava], 54. [Sudska zaštita prava] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) u vezi sa članom 1. (Zaštita imovine) Protokola br. 1 EKLJP-a.
43. Podnosilac zahteva navodi da se sprovođenje sudskih postupaka pred redovnim sudovima i sprovođenje izvršnog postupka sastoji od povrede prava na pravično suđenje, jednakost strana, načela kontradiktornosti, pristupu sudu i povrede imovinskih prava.
44. Podnosilac zahteva u svojim navodima ističe: *“Porodici Mushoviq je negirano pravo jednakosti snaga u vođenim parničnim i izvršnim postupcima do sada, jer isti nisu uopšte bili informisani u vezi sa postupcima suda koji je postupio do promene vlasništva u katastarskim knjigama. Sve odluke koje su doneli sudovi, a koji su započeti sa predmetom spora dug- nadoknada štete, sada su okončanu predmetom spora oduzimanje kuće- nepokretnosti, ove odluke su donete povredom prava na pravično suđenje i mirno uživanje imovine”.*

45. Podnosilac zahteva dalje ističe da *“odredbe Zakona o izvršnom postupku obavezuju da treba da se poštuje dostojanstvo dužnika, omogućujući mu postupak koji će biti što lakši za njega”*; on tvrdi da je postupak koji su vodili sud i privatni izvršitelj trebalo da bude samo otplata duga koji bi pokrивao uplaćeni iznos od 1.950.000 ondašnjih dinara, ali to se nije dogodilo, i da po njemu, on gubi svoju i kuću njegove porodice.
46. Podnosilac zahteva takođe navodi da (i) lice S.M. iz Đakovice, koji je odlukom suda imenovan za privremenog zastupnika radi zaštite interesa pokojnog A.M., nije primio odluku suda i da sud nije izvršio proveru identiteta lica koga su imenovali za privremenog zastupnika, dakle, prema podnosiocu zahteva *„postupak izvršenja je pristrasan, tendenciozan i potpuno povoljan za jednu stranu poverioca“*; i (ii) prema podnosiocu, zahtev za izvršenje je zastareo, jer je postupak izvršenja pokrenut 24 godine od konačne pravosnažnosti 1990. godine.
47. Stoga, podnosilac zahteva traži od Suda da donese presudu, kojom će: (i) zahtev proglasiti prihvatljivim; (ii) utvrditi da je došlo do povrede člana 24. [Jednakost pred zakonom], člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i člana 46. [Zaštita imovine] Ustava u vezi sa stavom 1, člana 6. (Pravo na pravično suđenje) i člana 1 Protokola br. 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima; (iii) utvrditi, kao ništavim, rešenje Apelacionog suda Kosova [Ac. br. 1698/19] od 12. oktobra 2020. godine.

Zahtev za privremenu meru

48. Podnosilac zahteva je takođe tražio da se uvede privremena mera na rešenje [Ac. br. 1698/19] od 12. oktobra 2020. godine Apelacionog suda, u vezi sa rešenjem [PPP.br. 126/2018] od 29. januara 2019. godine Osnovnog suda i presudom [C.br.57/83] od 20. maja 1987. godine Okružnog suda u Peći, kako bi se sprečilo izvršenje izvršnog naloga [P. br. 982/14] od 24. jula 2018. godine.
49. Pored toga, podnosilac zahteva traži i uvođenje privremene mere za odlaganje izvršnog postupka, jer bi sprovođenje izvršenja nanelo nepopravljivu štetu podnosiocu zahteva.
50. Konačno, što se tiče uvođenja privremene mere, podnosilac zahteva traži od Suda da donese odluku o uvođenju privremene mere, kojom se: (i) usvaja privremena mera do donošenja odluke Ustavnog suda u vezi sa slučajem; (ii) odmah obustavlja dalje sprovođenje izvršenja protiv podnosioca zahteva prema zaključku [P. br. 982/14] od 24. jula 2018. godine, koji je doneo privatni izvršitelj, (iii) poništava rešenje [PPP. br. 126/2018] od 29. januara 2020. godine Osnovnog suda u Prištini i rešenje [Ac. br. 1698/19] od 12. oktobra 2020. godine Apelacionog suda.

Prihvatljivost zahteva

51. Sud prvo ocenjuje da li je podnosilac zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.

52. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 113.1 i 113.7 [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

Član 113

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

53. Sud se dalje poziva na članove 47. [Individualni zahtevi] i 48. [Tačnost podneska], Zakona, koji propisuju:

Član 47 [Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48 [Tačnost podneska]

Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.

54. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno rešenje Apelacionog suda [Ac. br. 1698/19] od 12. oktobra 2020. godine, nakon što je iscrpeo pravna sredstva propisana zakonom.

55. Međutim, Sud razmatra da li su ispunjeni uslovi propisani članom 49. [Rokovi] Zakona i pravilom 39 [Kriterijum o prihvatljivosti], odnosno stavom (1) (c) Poslovnika. Oni propisuju sledeće:

Član 49. Zakona [Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku ...”.

Pravilo 39 Poslovnika
[Kriterijum o prihvatljivosti]

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

c) ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva, i
[...].”

56. Na osnovu gore navedenog, Sud podseća da rok od 4 (četiri) meseca počinje od „poslednje odluke“ u postupku iscrpljivanja pravnih sredstava kojom je odbijen zahtev podnosioca (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj Ustavnog suda: KI120/17, sa podnosiocem zahteva: *Hafiz Rizahu*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. decembra 2017. godine, stav 30, i slučaj ESLJP-a: *Paul i Audrey Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 46477/99, odluka od 14. marta 2002. godine).
57. Sud takođe podseća da podnosilac zahteva treba da iscrpi sva pravna sredstva za koja se očekuje da su delotvorna i dovoljna. Samo delotvorna sredstva mogu da se uzmu u obzor od strane Suda, pošto podnosilac zahteva ne može da produži striktno vremenske rokove koji su propisani Zakonom i Poslovníkom, pokušavajući da iscrpi pravna sredstva u institucijama koje nemaju nadležnost da pruže zaštitu prava na koja se žali podnosilac zahteva (vidi: *mutatis mutandis*, slučajeve Ustavnog suda: KI120/17, sa podnosiocem zahteva: *Hafiz Rizahu*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. decembra 2017. godine, stav 31; KI112/19, sa podnosiocem zahteva: *Ilir Kabashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 2. decembra 2019. godine, stav 38, kao i slučaj ESLJP-a: *Fernie protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 14881/04, odluka od 5. januara 2006. godine).
58. S tim u vezi, Sud primećuje da je postupak protiv podnosioca zahteva sproveden pred redovnim sudovima u vezi sa njegovim zahtevom za povraćaj u pređašnje stanje, koji se bavio i njegovim navodom o pitanju izvršenja, završen rešenjem Osnovnog suda [PPP. br. 126/2018] od 29. januara 2019. godine, kojim je odbijen zahtev za povraćaj u pređašnje stanje.
59. S tim u vezi, Sud se poziva na rešenje [Ac. br. 1698/19] Apelacionog suda, kojim je odbijena, kao nedozvoljena, žalba podnosioca zahteva protiv rešenja [PPP. br. 126/2018] Osnovnog suda, sa obrazloženjem da “[prema odredbi člana 133, st. 4 [Zakona o parničnom postupku] ZPP-a, Protiv rešenja kojim se odbije predlog za vraćanje na pređašnje stanje, ne dozvoljava se posebna žalba osim kada se predlog podnosi zbog donošenja presude zbog nedostatka tužene stranke na sudskim raspravama“, a odredbom člana 196. određuje se: „Zakašnjelu žalbu, ne potpunu ili ne dopuštenu, drugostepeni sud odbacuje rešenjem, ako prvostepeni sud nije uradio tako nešto kako je predviđeno u članu 186. ZPP-a”.
60. Sud se takođe poziva i na član 133, stav 4, Zakona o parničnom postupku, koji propisuje:

“Član 133

133.4 Protiv rešenja kojim se odbija predlog za vraćanje na predhodno stanje se ne dozvoljava posebna žalba , osim kada se predlog podnosi zbog donošenja rešenja povodom odsustva tužene stranke sa sudskog ročišta.

[...]”.

61. Sud podseća da u slučaju podnosioca zahteva, nakon prijema rešenja Osnovnog suda [PPP. br. 126/2018] od 29. januara 2019. godine, ništa ga nije sprečilo da se obrati Ustavnom sudu. Međutim, on je koristio pravna sredstva, kao što je žalba protiv rešenja [PPP. br. 126/2018], koja nisu bila propisana zakonom.
62. Shodno tome, kao „poslednja odluka“, prema članu 49. Zakona, je rešenje Osnovnog suda [PPP. br. 126/2018] od 29. januara 2019. godine, kojim je odbijen zahtev za povraćaj u pređašnje stanje i koja je bila konačna i protiv nje se nije mogla uložiti žalba (vidi slučaj Ustavnog suda br. KI112/19, podnosilac *Ikir Kabashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 2. decembra 2019. godine, paragraf 43).
63. Stoga, Sud podseća da je rešenje Osnovnog suda [PPP. br. 126/2018] doneto 29. januara 2019. godine. Iako podnosilac zahteva nije naveo datum prijema ovog rešenja, iz činjenica slučaja je jasno da je vreme između prijema rešenja i datuma podnošenja njegovog zahteva, 12. februara 2021. godine, Ustavnom sudu, prošao vremenski period od 4 (četiri) meseca.
64. Shodno tome, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca u vezi sa rešenjem Osnovnog suda [PPP. br. 126/2018] podnet nakon zakonskog roka od 4 (četiri) meseca.
65. Sud podseća da je svrha zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 39 (1) (c) Poslovnika, ta da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da se slučajevi koji se odnose na ustavna pitanja razmatraju u razumnom vremenskom roku i da se spreči da se strane i druga uključena lica u sudskim postupcima drže u stanju neizvesnosti duži vremenski period (vidi presudu ESLJP-a *Mocanu i drugi protiv Rumunije*, zahtevi br. (10865/09, 45886/07 i 32431/08), od 17. septembra 2014, paragraf 258, vidi takođe presudu ESLJP-a *Lopes de Sousa Fernandes protiv Portugalije*, br. 56080/13, od 19. decembra 2017, paragraf 129, i slučaj Ustavnog suda br. KI112/19, sa podnosiocem zahteva: *Ikir Kabashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 2. decembra 2019. godine, stav 46).
66. Ovaj rok takođe omogućava potencijalom podnosiocu zahteva da razmotri da li želi da podnese zahtev i, ako želi, da odluči o konkretnim žalbama i argumentima koje treba da iznese i ujedno olakšava utvrđivanje činjenica u ovom slučaju, jer vremenom, svako pravično razmatranje pokrenutih pitanja postaje problematično (vidi, presudu ESLJP-a: *Sabri Güneş protiv Turske*, zahtev br. 27396/06 od 29. juna 2012. godine, stav 39, vidi takođe predmet Suda KI12/20, podnositeljka zahteva: *Hamijete Dinarama-Daija* rešenje od 06. novembra 2020. godine, stav 42).

67. Ovo pravilo određuje vremenski rok za kontrolu koju vrši Sud i upozorava pojedince i državne organe na rok nakon kojeg takva kontrola nije više moguća (vidi, odluku ESLJP-a: *Walker protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 34979/97, od 25. januara 2000. godine, vidi, i presudu ESLJP-a: *Sabri Güneş protiv Turske*, citiranu gore, stav 40, vidi takođe predmet Suda: KI53/18, podnosilac zahteva: *Hajri Ramadani*, rešenje o neprihvatljivosti od 06. decembra 2018. godine, stav 45).
68. Stoga, na osnovu gore navedenih obrazloženja, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca podnet van zakonskog roka koji je propisan u članu 49. Zakona i pravilu 39 (1) (c) Poslovnika i kao takav je neprihvatljiv.

Ocena zahteva za privremenu meru

69. Sud primećuje da podnosilac zahteva traži da Sud uvede privremenu meru, obustavljajući izvršni postupak do konačnog odlučivanja Suda.
70. Da bi usvojio privremenu meru, u skladu sa pravilom 57 (5) Poslovnika, Sud treba da utvrdi:
- “(5) Ukoliko strana koja zahteva privremene mere, nije predočila neophodno da to pokaže, Sud odbija zahtev za privremenu meru”.*
71. Kao što je već zaključeno, zahtev podnosioca je podnet van zakonskog roka, stoga i zahtev podnosioca za privremenu meru treba da se odbije.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49. Zakona i na osnovu pravila 39 (1) (c) i 57 (5) Poslovnika, dana 28. jula 2021. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;
- III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona; i
- V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Bajram Ljatifi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka Nimani

